

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2679/2023
23.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ... , чији је пуномоћник Андрија Стојковић, адвокат из ... , против туженог „Wiener Stadtische осигурање“ А.Д.О. Нови Београд, чији је пуномоћник Олга Веселиновић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2655/22 од 31.01.2023. године, у седници одржаној 23.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2655/22 од 31.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу – Судска јединица Власотинце П1 227/20 од 28.06.2021. године, исправљеном решењем истог суда П1 227/20 од 07.10.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражено да се поништи као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду (бр. ... од 13.01.2020. године) и да се обавезе тужени да тужиљу врати на рад, као и да тужилци исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која јој припадају по закону, општем акту и уговору о раду и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање почев од 23.01.2020. године до враћања на рад. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 70.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2655/22 од 31.01.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда, са исправком.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП јер је одлучивао на основу чињеничног стања које је утврђено у првостепеној пресуди.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог на основу уговора о раду од 29.11.2017. године (са анексима од 18.12.2018. и 19.12.2018. године), на радном месту „заступник за продају животног осигурања“, са VII степеном стручне спреме, обављајући послове овог радног места на територији ... и Тужила је сагласно закљученом уговору о раду код туженог била задужена обрасцима евиденције за продају животног осигурања и електронским маркицама. Тужени се није бавио конверзијом новца, али је тужила у више наврата трећим лицима издавала лажне потврде о конверзији новца (од 16.09.2019. године, 21.10.2019. године, 20.07.2019. године и 14.10.2019. године и др.), коришћењем правог печата и знака послодавца. Уследило је привремено удаљење тужиле са рада (решење туженог бр. .. од 27.11.2019. године) и упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду од 27.11. 2019. године. Због одсуства тужиле са рада од 19.11.2019. године (о чему је послодавцу доставила извештај о привременој спречености за рад), тужени је наведене акте послао тужилци препорученом поштом на адресу пребивалишта, али се пошлица вратила са назнаком „није тражила“ (о чему је сачињена службена белешка 13.12.2019. године). Након тога, ови акти су објављени на огласној табли туженог (од 16.12.2019. до 24.12.2019. године), што су пратиле и службене белешке туженог. Тужила се није изјаснила на упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду. Решењем туженог бр. .. од 13.01.2020. године, тужилци је отказан уговор о раду због учињене повреде радне обавезе из члана 55. став 1. тачке 1. и 21. Правилника о раду туженог и тада важеће Политике управљања репутационим ризиком, учињене на тај начин што је у наведеном периоду сачињавала лажне потврде, које је потписивала у своје име и за свој рачун, уз неовлашћено коришћење правог печата и знака послодавца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредаба члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду и члана 55. став 1. тачка 1. и 21. Правилника о раду туженог одбили тужбени захтев тужиле за поништај предметног решења туженог о отказу уговора о раду, за враћање тужиле на рад и накнаду штете у виду изгубљене зараде и уплату тражених доприноса.

По оцени Врховног суда нижестепене пресуде су засноване на правилној примени материјалног права.

Чланом 179. став 2. тачка 5. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 ... 95/18 – аутентично тумачење), прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду.

Чланом 180. истог закона, прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. ставови 2. и 3. овог закона писменим путем упозори запосленог на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање 8 дана од дана достављања упозорења да се изјасни о наводима из упозорења.

Одредбом члана 55. став 1. Правилника о раду туженог бр. ... од 21.01.2019. године, прописано је да запосленом може да престане радни однос отказом уговора о раду у случају ако својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако се запослени приликом обављања послова и задата не придржава позитивних прописа као и општих и појединачних аката послодавца (тачка 1.) и ако запослени сачини лажну документацију или лажне обрасце послодавца ради постизања одређене користи за себе, другог запосленог или неко треће лице (тачка 21.).

Правилан је закључак нижестепених судова да су се у радњама тужиље стекла обележја повреде радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду и члана 55. став 1. тачке 1. и 21. Правилника о раду туженог учињене њеном кривицом у време, на месту и на начин ближе изложен у решењу туженог од 13.01.2020, године, па јој је предметним решењем законито престао радни однос. Пре отказа уговора о раду, тужени је тужиљу писменим путем упозорио на постојање разлога за отказ у складу са обавезом из чланом 180. Закона о раду, на које се тужила није изјаснила. Како је тужили законито престао радни однос, то нема основа да буде враћена на рад код туженог на основу члана 191. Закона о раду, нити за накнаду штете у виду изгубљене зараде.

Супротно ревизијским разлозима, тужила током поступка није доказала своје тврдње да се на приложеним потврдама о конверзији од стране туженог не налази њен потпис, што је била дужна да учини сходно одредбама чланова 228. и 231. Закона о парничном поступку. Осим тога, за законитост решења о отказу уговора о раду довољно је да је запослени учинио и само једну радњу која чини битан елемент повреде радне обавезе која му је стављена на терет, што би у конкретном случају значило да би и само једна лажна потврда о конверзији сачињена од стране тужиље била довољна за доношење таквог решења (током поступка тужени је доставио 11 потврда).

Поред тога, током поступка тужила није доказала ни да је поступак доношења решења о отказу уговора о раду спроведен противно одредбама Закона о раду, имајући у виду да је тужени током поступка доставио доказе из којих се утврђује супротно. Како је, према садржини писмених доказа, достава упозорења на повреду радне обавезе тужили била несупешна преко поште, тужени је правилно извршио доставу упозорења истицањем на огласну таблу у складу са чланом 185. став 3. Закона о раду, што ни тужила није спорила у тужби (уз навођење погрешних датума стављања и скидања упозорења са огласне табле). При томе, супротно наводима ревизије, тужила је имала могућност да се изјасни на упозорење о постојању разлога за отказ (које је стављено на огласну таблу послодавца 16.12.2019. године, а скинуто 24.12.2019. године) јер је наредбом о спровођењу истраге од 29.12.2019. године (у погледу чега тужила у тужби такође наводи погрешан датум) лишена слободе тек 27.12.2019. године (о чему се тужени изјаснио у одговору на тужбу), а које наводе тужила потом није оспорила.

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић